

NADLEŚNICTWO MAZULIŃSKIE

NADLEŚNICTWO PISZ

70 lat Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku

Nadleśnictwo Pisz. Pamięci stuletnich mogił

Mazurskie cmentarze

Początek listopada to czas, gdy wszyscy wspominamy naszych bliskich zmarłych i odwiedzamy ich groby. Warto też pamiętać o mogiłach, którymi nie ma się kto zająć.

Mowa o cmentarzach mazurskich z przełomu XIX i XX wieku, których bardzo wiele znajduje się na terenie Puszczy Piskiej. Często są to niewielkie, łączące po kilka mogił cmentarze, ukryte w środku lasu. Chowani byli na nich zmarli Mazurzy, w większości wyznania ewangelickiego. Ich krewni zmuszeni byli wyemigrować z tych ziem po II wojnie światowej, dlatego też wiele grobów jest już nieszczytelnych. O ich obecności świadczą czasem jedynie charakterystyczne dla tych miejsc rośliny jak na przykład barwinek, bluszcz czy goździki oraz stare drzewa.

Wiele jest samotnych mogił jak na przykład ta na końcu Półwyspu Czarny Róg, gdzie pochowany został niemiecki młodziak, czy grób niemieckich żołnierzy koło leśniczówki Zimna. Na wielu cmentarzach znajdują groby z krzyżami prawosławnymi. Są to bezimiennie mogiły nieznanymi żołnierzami rosyjskimi poległymi w czasie I wojny światowej, z okresu zimy przełomu lat 1914 i 1915. Takie groby znajdują się między innymi na cmentarzach przy nielśniejących wsłach Pałki Małe i Wolsko na zachodnim brzegu rzeki Pisy.

Na terenie Nadleśnictwa Pisz znajdują się 62 mazurskie cmentarzyki i śródlasne mogiły. Dwa spośród nich - cmentarze w Końcówce i Uślanach Starych, wpisane są na listę zabytków. Część cmentarzy została w ciągu ostatnich dziesięciu lat ogrodzona, w ramach wspólnych działań Lasów Państwowych, Gminy Pisz, Stowarzyszenia „Sadyba”, szkół z Pisz i okolic oraz innych instytucji. W bieżącym roku na terenie Nadleśnictwa Pisz studenci i pracownicy naukowcy Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazur-

skiego w Olsztynie przeprowadziły szczegółową inwentaryzację wszystkich cmentarzy. Wiele cmentarzy wolać czeka na uporządkowanie i ogrodzenie.

Śródlasne cmentarze wskazują nam jak licznie zamieszkała była Puszcza Piska przed wojną i jak duże zmiany zaszły w krajobrazie powiatu piskiego w ciągu ostatniego półwiecza. Zwiększyła się powierzchnia leśna, a po mazurskich wioskach pozostały jedynie ruiny fundamentów i śródlasne mogiły.

30 października minęło dokładnie 100 lat od śmierci Otto Meitznera. Mogiła niemieckiego mierniczego odnajdziemy w samym końcu wcinającego się w jezioro Rós półwyspu Czarny Róg

Fot. Wojciech Stawicki